

מז התלמוד

סדר קדשים,
מסכת פרות, דף י"ח

"רבי אליעזר היא, דאמר: מתנדב אדם
אשם תלוי בכל יום"

תסבא - תחשוב
קאי - עומד

הסבר: לדעת רבי אליעזר מותר לאדם להביא בהתנדבות קורבן אשם תלוי בכל יום, כדי לכפר על עבירות שעשה בלי להיות מודע לכך.

התלמוד הישראלי
המילון העולמי הראשון
מאת רבינו הרמב"ם

התלמוד הישראלי
המילון העולמי הראשון
מאת רבינו הרמב"ם

התלמוד הישראלי
המילון העולמי הראשון
מאת רבינו הרמב"ם

סדר קדשים | מסכת פרות דפים י"ח-כ"ד שבת פרשת כי-תצא ח'י"ד באלול (14-8 לספטמבר)

דף י"ח: שומן וחלב

רב פסק את ההלכה הבאה: **אדם שאכל מאכל שיש ספק אם הוא שומן בהמה המותר באכילה, או שהוא חלב האסור באכילה - אינו צריך להביא קורבן אשם תלוי** (אשם תלוי מובא על ידי מי שמסתפק אם עבר איסור). אולם, מי שהיה לפניו שתי חתיכות, אחת של שומן ואחת של חלב, ואכל אחת מהן אף אינו יודע אם אכל את השומן או את החלב - חייב להביא קורבן אשם תלוי.

מה ההבדל בין שני המקרים? הן שני האנשים הללו מסתפקים אם הם אכלו חלב או שומן. הסביר רב נחמן: במקרה השני האיסור ברור וחדק. אין ספק שהיתה לפניו חתיכת חלב, וכשהתעורר ספק אם אכל את החלב, הוא חייב להביא קורבן. אך במקרה הראשון, שכלל לא ברור שהיה לפניו איסור, כי היתה רק חתיכה אחת שעליה הסתפקו אם היא שומן או חלב, לא נקבעה מציאות האיסור, ובספק כזה לא חייבה התורה קורבן אשם תלוי.

דף י"ט: מלאכה בין השמשות

אדם שעשה מלאכה בבין השמשות, שהוא זמן שמסופקים אם הוא שייך ליום החולף או ליום החדש. אותו בין השמשות היה בין יום הכיפורים לשבת. כלומר: יום הכיפורים חל ביום שיש, והוא עשה מלאכה בבין השמשות. **רבי אליעזר אומר שהוא חייב קורבן חטאת ואילו רבי יהושע פוטר.**

מה טעם המחלוקת? רבי אליעזר סובר: הרי הוא עשה עברה, ואומנם איננו יודעים אם עשה אותה בשבת או ביום הכיפורים, אך מאחר שעבר בודאות על איסור, עליו להביא קורבן. ואילו **רבי יהושע סובר** שאינו חייב קורבן חטאת מפני שאין אדם חייב חטאת עד שידע איזה איסור עבר, ובמקרה זה אין הוא יודע אם עבר על איסור עשית מלאכה בשבת או שעבר על איסור עשית מלאכה ביום הכיפורים.

דף כ': הדם אסור?

המשנה הראשונה בפרק עוסקת באיסור אכילת דם. בתורה נאמר (ויקרא): **"וכל דם לא תאכלו"**. מפסוק זה אנו יכולים להבין כי אסור לאכול כל סוג של דם.

האם אנו נוהגים כך? לא! הרי אנו יודעים שעופות ובשר בהמה מכשירים לפנינו שאוכלים, ומולחים אותם כדי שיצא הדם מהם, אבל דגים איש אינו מולח לפניו שהוא אוכל כדי להוציא מהם את הדם. מדוע?

בהמשך הפסוק נאמר: **"וכל דם לא תאכלו, לעוף ולבהמה"**. מכאן אנו למדים כי הדם האסור הוא רק היוצא מגופם של בעלי חיים שיש בהם דינים מסוימים, בהם: שאסור לאכול אותם לפני שוחטים אותם. **לכן דם דגים אינו אסור.**

דף כ"א: מראית העין

למדנו שדם דגים מותר באכילה, אם כן, מדוע בדרך זה אומר רב: **"דם דגים שפנסו בקלי אסור"**? מאחר שהתורה לא אסרה לאכול דם של דגים, מדוע פסק רב שאם הדם מכוס בתוך כלי הוא אסור? התשובה היא: **מראית העין**. כשהדם נמצא בתוך כלי הוא דומה גם לדם בהמה, וחי"ל חששו שמא יבואו לטעות ולחשוב שדם בהמה מותר, אחרי שיראו אנשים שותים את דם הדגים. רק כשהדם נמצא על הדג, רואים שהוא דם של דגים ואיש לא יבוא להתיר דם של בהמה.

חברותא

מתפלבלים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי -

משפחת לוי המתגוררת בשכונה כפרית שקטה קנתה כלב חדש. הבעיה היא שהכלב נובח בקול רם בשעות היום והלילה וזה מפריע מאוד לכולם. השכנים מתלבטים מה עליהם לעשות.

מצד שני:

הנביחות החזקות של הכלב ממש מפריעות ומטרידות, ומקשות על השינה בלילה וזה מהווה מטרד די רציני לכל השכנים

מצד אחד:

זכותה של משפחת לוי לקנות כלב, וכלבים דרכם לנבוח. בני משפחת לוי הם אנשים נחמדים וותיקים בשכונה ואנשים לא רוצים לריב איתם.

...ואיך
ע'תכס?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלבלתם עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli.medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

הקמת תחנת הכוח בנהריים

בשנת 1927 הקים פנחס רוטנברג את מפעל החשמל ההידרואלקטרי בנהריים, כחלק מתוכנית להקמת 13 תחנות כוח בארץ ישראל שייצרו חשמל באמצעות מים. במקום נבנתה תחנת הכוח, והוקמה מערכת של סכרים, תעלות ומאגרי מים, כדי להשתמש במים להפקת החשמל. זמן קצר לפני הפעלת התחנה ב-1931 התרחש במקום שיטפון גדול שגרם לנזק רב, אך הפועלים התנדבו לתקן אותו אפילו ללא תשלום, כדי להשלים את הקמת התחנה. המפעל נפתח רשמית ב-1932, והתחנה סיפקה חשמל בהיקף של 18 מגה וואט. עם מפעל זה כונה פנחס רוטנברג "הזקן מנהריים", משום שהיה מבוגר משאר העובדים.

תחנת הכוח בנהריים, Avram Graicer, Wikipedia

♥ | על המפה | כפר דניאל

כפר דניאל הוא מושב שיתופי הנמצא בשפלה, כארבעה ק"מ דרומית מזרחית ללוד. הוא הוקם בשנת תש"ט (1949) על ידי קבוצת אנשי מח"ל שהגיעו מארצות דוברות אנגלית, ונקרא על שם דניאל פריש שהיה נשיא ארגון ציוני אמריקה ונפטר בשנה בה המושב נוסד. המושב הוקם על אדמות הכפר הערבי דאניאל שתושביו ברחו במהלך מלחמת העצמאות לאחר כיבוש לוד, ושבמסגד שלו נמצא קבר המיוחס לדן בן יעקב, שבנחלתו נמצא היישוב. המושב מתבסס על גידולי שדה, מטעים, לול ורפת. כיום גרים במקום כ-700 תושבים.

הכניסה לכפר דניאל Avishai Teicher, Wikipedia

מי אני?

- א. כינו אותי "הזקן מנהריים".
- ב. ייסדתי את חברת החשמל בישראל.
- ג. הקמתי תחנות כוח בנהריים, תל אביב, יפו, חיפה וטבריה.
- ד. ביקשתי בצוואתי שלא יקראו אתרים ומוסדות על שמי.

זלצלאט אטאט

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0		
התלמוד חתימת 495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	בית המדרש ה-2 חורבן	הלל הזקן	הקמת בית המדרש ה-2 -352	ה-422 גולת בבלי חורבן בית המדרש	חונת בית המדרש ה-1	שלמה המלך	דת המלך	מתן תורה	יצאת מצרים -1311	אפרים ומנשה	בניי במצרים -1521	אברהם אבינו -1812	בריאת העולם -3760

תחנות
מבוססות
על שם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האיש בציור ומה היה כינויו?
- 2 מה המקום בצד ימין?
- 3 איזו חברה הוא הקים?
- 4 מה הסמל שיש לו על החליפה?
- 5 מה המשותף לכל שמות המקומות המופיעים על השלט?

יגוּעַ עוֹשֵׂת עֲלֵמָה
 מְשֵׁלֵת וְקָצֵת עוֹשֵׂהֶנּוּ עֲבָדִים
 יִשְׂרָאֵל עָנֵה לְשֵׁנֵי
 וְקָצֵה עוֹשֵׂת לְזֶרַע אֶת הַקֹּסֶם
 יִשְׂרָאֵל עָנֵה לְשֵׁנֵי
 יִשְׂרָאֵל עָנֵה לְשֵׁנֵי
 יִשְׂרָאֵל עָנֵה לְשֵׁנֵי

מי אני? | אדם

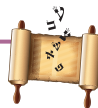
- א. פנחס רוטנברג הקים אותי.
- ב. יש לי חמש תחנות כוח.
- ג. אני מייצרת חשמל לכל ישראל.
- ד. כ-12,400 איש עובדים אצלי.

אֲשֶׁר עָנֵה לְשֵׁנֵי

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	התשכ"ט	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תשי"ח	5707 ה'תשי"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינת	1969 הרב אריה לווין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

דין בן סורר ומורה הוא דין קשה העוסק בבן שלא מקשיב להוריו: "איננו שומע בקול אביו ובקול אמו". הגמרא לומדת מפסוק זה דין מיוחד: שאם הוריו של אותו בן הם חירשים שאינם יכולים לשמוע - אין בנם יכול להיחשב לבן סורר ומורה, שכן חוסר היכולת שלהם לשמוע מונעת מהם להלין על כך שבנם לא שומע להם. ולכאורה יש לשאול: מה הקשר בין הדברים? **מדוע זה שהוריו לא שומעים מונע מהם לטעון שהוא "איננו שומע בקולם"?** נראה לומר שהתורה באה ללמדנו שאדם שיש בו מום - אפילו שהוא לא אשם בו - אינו יכול להאשים או להעיר לאדם אחר שיש לו מום דומה. האמירה "מום שבך אל תאמר לחברך" מקבלת משנה תוקף בתוך הפרשייה המורכבת של בן סורר ומורה.

דף כ"ב: פתרון אפשרי להתחנתן

לאיזו אישה אסור להתחנתן עם אף אדם בעולם? לשפחה כנענית שיהיא חצי משוחררת. איך היא חצי משוחררת? למשל, היו לה שני אדונים ואחד מהם שחררה. לפני ששניהם שחררו אותה היה מותר לה להינשא לעבד כנעני וגם לעבד עברי. אם היתה משוחררת לגמרי, היא היתה נהנית יהודיה והיה מותר לה להינשא ליהודי. ברם, כעת כאשר היא חצי שפחה וחצי משוחררת, לעבד כנעני היא אינה יכולה להינשא מפני שהיא כבר חצי משוחררת, וליהודי היא אינה יכולה להינשא מפני שהיא עדין חצי שפחה. מה הפתרון בשבילה? אולי היא יכולה להתחנתן עם עבד כנעני שהוא חצי משוחרר? הרי לכאורה הם במצב זהה. וגכן, גם איתו אין היא יכולה להתחנתן מפני שהחצי המשוחרר שבה אוסר עליה להתחנתן עם חצי העבד, וחצי השפחה שבה אוסר להתחנתן עם החצי המשוחרר של העבד. אין לה פתרון אלא להשתחרר לגמרי ואז להתחנתן עם יהודי.

דף כ"ג: בשר קורבן שפותר

"נותר" הוא קורבן או חלק מקורבן שנותר אחרי הזמן שקצבה התורה לאכילתו או להקרבתו. מה באמת דינו של אדם שאכל מבשר קורבן שנותר? כל מי שנהנה באיסור מחפץ של הקדש, מתחייב בקורבן "אשם מעילה". ואכן, כך נאמר במשנה אחת. אולם, במשנה אחרת נאמר שהוא אינו מתחייב בקורבן מעילה. מה הסבר הדברים? הגמרא מבארת שהמשנה שקובעת שהוא אינו מביא קורבן אשם מעילה עוסקת בימי הקרי, שלאחר לילה שעבר על הבשר הוא מתקלקל. בקורבן מותרת רק מי שהמעילה שלו היתה שוה פרוטה, אך בשר מקולקל אינו שוה כלום ולכן הוא פטור מהבאת קורבן.

דף כ"ד: זכה בסוס מן ההפקר

צחי פסע לתומו בכפר והנה הוא רואה את אלי רוכב על הסוס של יחזקאל.
 - אלי, קנית את הסוס מיחזקאל?
 - לא. לקחתי אותו מבית הדין, בלי לשלם אפילו פרוטה אחת.
 - איך התרחש המעשה?
 אלי עצר וסיפר: שני עדים העידו שהסוס של יחזקאל בעט בסוס אחר והרג אותו ולכן בית הדין פסק שצריך להרוג את הסוס של יחזקאל. לכני שהספיקו להרוג את הסוס, הגיעו עדים נוספים והזימו את העדים הראשונים, כלומר: הם העידו שהעדים הראשונים שקרו וככל לא ראו את הסוס של יחזקאל הורג סוס אחר. אחרי שקיבלו את עדותם, בית דין שחררו את הסוס והודיעו שהוא הפקר - מדוע?
 - מפני שברגע שנמסק דינו של הסוס לסקילה, הבעלים שלו כבר הפקירו אותו כי אין לו בו כל חפץ.
 כמובן שהבעלים אינו מפסיד, שהרי העדים הזוממים צריכים לשלם לו את מחיר הסוס.

מה הקשר?

מצאו את המילים הבאות, הקשורות זו לזו:

- נחל בגוף החי שנאסר באכילה -
- הוסיפו לו אות אחת, ותקבלו יצור חי חשוב -
- שנו אות אחת, ותקבלו סוג של קורבן -
- שנו את סדר האותיות והוסיפו אחת, ותקבלו שמו של חכם הידוע בקפדנותו -

(אצטט 'שמא' אלא 'אם': מלוא)

יש לי מושג | תפילת ותיקין

מצוה מן המזבח להתפלל את תפילת שחרית בשעת הזריחה, ולהתחיל את תפילת העמידה בדיוק ברגע בו מופיעה השמש במזרח (הנץ החמה). תפילה זו מכונה "תפילת ותיקין", כלומר חסידים המדקדקים במצוות.

שאלות חשובות

- באיזו שאלה חלוקים רבי אליעזר לרבי יהושע?
- מדוע דם דגים אינו אסור באכילה?
- מהו "נותר" ומה דינו?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.
 *בפיקוח רחא חשבון

